

ה מוסד לביטוח לאומי
מינהל המחקר והתכנון

דו"ח מסכם על ניהול קובץ בריאות בחודשים מרץ – מאי 2008
וחישוב מפתח החלוקה ליום 1.7.2008

1. כללי

בדו"ח מסכם זה יפורטו תהליכי העבודה והחישובים אשר בוצעו בקובץ הבריאות המרכזי, במשך החודשים מרץ – מאי 2008 לקראת חישוב מפתח החלוקה ליום 1.7.2008, שלפיו יחלק המוסד את כספי ביטוח בריאות ותשלומים אחרים בין קופות החולים השונות.

תיקון חוק ביטוח בריאות ממלכתי שנכנס לתוקף ב-1 בנובמבר 2006 קובע כי המוסד לביטוח לאומי יחשב לכל קופת חולים את השיעור מהסכום לחלוקה אחת לחודש במקום אחת לשלושה חודשים כנהוג עד כה.

בחוק ביטוח בריאות ממלכתי ובתקנותיו קיימות הוראות והגדרות לקביעת חוג המבוטחים ודרכי רישומם. נזכיר את העיקריות שבהן:

- א. סעיף 4(א) לחוק הקובע חברות בקופה אחת בלבד.
- ב. סעיף 58 לחוק (בתוקף מ-1 במרס 2001) המגביל את זכאותו לשירותי בריאות של תושב ישראל ששהה בחוץ לארץ במשך שנתיים ויותר וכן של מי שחדל להיות תושב ישראל.
- ג. סעיף 68(ב) לחוק הקובע מניעת חברות כפולה.
- ד. תקנה 2(א) לתקנות רישום ונוהלי מעבר הכוללת הנחיות לרישום ילדים של הורים המבוטחים בקופות שונות.

יצוין כי עפ"י תיקון תקנות רישום בקופת חולים ונוהלי מעבר שנכנס לתוקפו ב-1 בינואר 1998, הרישום בקופת החולים מתבצע באמצעות סניפי רשות הדואר בלבד, במקום רישום בקופות החולים עצמן, שהיה נהוג עד אז.

כמו כן, תיקון סעיף 5 לחוק שנכנס לתוקף ב-1 בינואר 2005 קובע ארבעה מועדים אפשריים בכל שנה למעבר מקופת חולים אחת לאחרת (1 בינואר, 1 באפריל, 1 ביולי ו-1 באוקטובר), במקום 2 מועדים בשנה עד כה.

כידוע, עפ"י תקנות ביטוח בריאות ממלכתי (הקצאה לקופות חולים) התשנ"ה-1995, אין לכלול בחישוב "שיעור החלוקה" את האוכלוסיות הבאות:

א. תושב ישראל הנמצא מחוץ לישראל תקופה העולה על שנתיים רצופות ובכל אחת משנים אלה לא היה בישראל למעלה מ-90 ימים.

ב. תושב ישראל שנמצא במעצר או במאסר למעלה מ-12 חודשים.

כמו כן, החישובים נעשו בהתאם למשקלות לפי גיל עפ"י התיקון לתקנות ביטוח בריאות ממלכתי (הקצאה לקופות החולים) (תיקון), התשס"ה-2005, שנכנס לתוקף ב-1 ביולי 2005.

להלן המשקלות לפי גיל:

<u>גיל</u>	<u>נקודות</u>
עד 1	1.55
עולה על 1 עד 5	0.96
עולה על 5 עד 15	0.47
עולה על 15 עד 25	0.40
עולה על 25 עד 35	0.57
עולה על 35 עד 45	0.68
עולה על 45 עד 55	1.07
עולה על 55 עד 65	1.69
עולה על 65 עד 75	2.86
עולה על 75 עד 85	3.56
עולה על 85	4.06

2. השינויים בקובץ בחודשים מרץ – מאי 2008

א. קליטת הצהרות

החוק קובע כי מבטח חדש שהצהרתו נתקבלה עד 31.5.2008 יירשם בקובץ מיידית, ואילו מעברים מקופה לקופה שהוגשו עד 15.5.08 ייכנסו לתוקף ב-1.7.2008.

הצהרות אלו נבדקו במחלקת הבקרה כדי לאמת את שלמות הפרטים בהצהרות, זיהוי התושב והפרטים האישיים מול מרשם התושבים ועוד.

להלן הנתונים על קליטת הצהרות בתקופה זו, וכן על מספר הנפשות הרשומות בהצהרות:

קליטת הצהרות מרשות הדואר, בחודשים מרץ – מאי 2008

מאוחדת	מכבי	לאומית	כללית	סך הכול	
--------	------	--------	-------	---------	--

מספר הצהרות – לפי מצב הרשומות

	מכבי	לאומית	כללית	סך הכול	סך הכול
מאוחדת	7,370	2,180	5,640	19,680	סך הכול
תקינות	6,700	2,030	5,070	18,110	תקינות
שגויות	600	140	510	1,410	שגויות
לא מזוהות	70	10	60	160	לא מזוהות

מספר מבוטחים לפי גיל – מהצהרות תקינות

	מכבי	לאומית	כללית	סך הכול	סך הכול
מבטוחים	7,787	3,182	6,508	23,895	סך הכול
עד 15	2,184	1,335	2,444	8,406	עד 15
15-25	1,177	579	1,158	4,260	15-25
25-35	1,898	570	1,301	4,958	25-35
35-45	1,112	351	783	2,911	35-45
45-55	597	184	384	1,533	45-55
55-65	464	79	234	991	55-65
65-75	220	54	120	518	65-75
75+	135	30	84	318	75+

מספר המבוטחים שבלוח אינו כולל בין היתר:

- כ-1,330 נפשות שהיו רשומות כבר באותה קופה והוגשה הצהרה נוספת;
- כ-30 נפשות השייכות כבר לקופה, אך התקבלה עבורן הצהרה נוספת הגוברת על הרישום שנעשה בעבר בצורה אוטומטית כגון ילדים בני 18;
- כ-830 נפשות שהגישו טופס ביטול בו הודיעו על רצונם להישאר בקופה הקודמת.

במניין ההצהרות כלולות גם הצהרות השייכות לסוגים המפורטים לעיל.

ג. מעבר מבוטחים מקופה לקופה

עפ"י תיקון סעיף 5 לחוק כאמור, המעברים שבוצעו מ-16.2.08 עד 15.5.08, נכנסו לתוקף 1.7.2008.

בהתחשב בתנועה הדו-סטריית של המעברים, הנתונים הם כדלקמן:

עזבו את הקופה				סך הכול	נוספו לקופה
מאוחדת	מכבי	לאומית	כללית		
4,221	2,550	5,873	10,279	22,923	סך הכול
2,015	1,342	3,024	--	6,381	כללית
584	371	--	2,449	3,404	לאומית
1,622	--	1,545	3,877	7,044	מכבי
--	837	1,304	3,953	6,094	מאוחדת

כ-22,900 מבוטחים עברו לקופה אחרת ברבעון האחרון, לעומת כ-23,100 ברבעון הקודם.

כתוצאה ממעברים, קופת חולים כללית הפסידה כ-3,900 מבוטחים כאשר קופת חולים לאומית הפסידה כ-2,470 מבוטחים. לעומת זאת, קופת חולים מכבי גדלה בכ-4,490 מבוטחים וקופת חולים מאוחדת גדלה ב-1,870 חברים.

ג. עדכון מצבת הנפשות המבוטחות

בסיום קליטת ההצהרות נערכו הפעולות הבאות:

1. הפחתת מקרי פטירה על פי מידע ממרשם התושבים לפי הפרוט הבא:

פטירות בחודשים מרץ – מאי 2008 לפי קופות

סך הכול	9,256
קופ"ח כללית	6,617
קופ"ח לאומית	721
קופ"ח מכבי	1,378
קופ"ח מאוחדת	540

2. הוספת ילדים על פי המידע על לידות חדשות מקובץ ילדים (ששויכו לקופה בה מבוטח מקבל קצבת הילדים), לפי הפירוט הבא :

לידות בחודשים מרץ – מאי 2008 לפי קופות

38,525	סך הכול
18,938	קופ"ח כללית
3,723	קופ"ח לאומית
9,266	קופ"ח מכבי
6,598	קופ"ח מאוחדת

3. הפחתת אנשי צבא קבע, צבא סדיר ואסירים מעל לשנה, כדי למנוע הכללתם בחישובים.

ד. קליטת בעלי דרכונים

להלן מספר "הדרכוניסטים" הרשומים בקופות החולים בסוף מאי 2008 :

דרכוניסטים לפי קבוצת גיל וקופה - 31.05.2008

מאוחדת	מכבי	לאומית	כללית	סך הכול	גיל
16,420	1,866	1,028	3,094	22,408	סך הכול
648	48	134	688	1,518	עד 1
3,493	203	251	1221	5,168	5-1
3,879	420	210	563	5,072	15-5
2,719	308	146	253	3,426	25-15
4,280	429	135	111	4,955	35-25
898	205	65	65	1,233	45-35
291	121	23	45	480	55-45
124	61	24	36	245	65-55
50	39	16	48	153	75-65
3	23	17	46	117	85-75
7	9	7	18	41	+ 85

הנתונים מצביעים על גידול של כ-600 דרכוניסטים שנרשמו בקופות החולים לעומת מספרם בסוף הרבעון הקודם. בנוסף לכך, כ-6,220 בעלי דרכונים קיבלו מספר מזהה אך טרם נרשמו בקופות החולים.

ה. מבוטחים השוהים בחו"ל

כזכור, התקנות מחייבות את המוסד שלא לכלול בנוסחת החישוב את אלה אשר שהו בחו"ל יותר משנתיים ובמשך תקופה זו לא היו בארץ במשך 90 יום בכל שנה. לשם כך נערכה הפגשה עם קובץ משטרת הגבולות ומקרים אלה סומנו בקובץ בסימן מיוחד שמשמעותו אי הכללה בחישוב הקפיטציה. ברור כי עובדה זו איננה שוללת את זכותם לקבל את מלוא השירותים הרפואיים בקופה בה הם מבוטחים.

131,089	מספר השוהים בחו"ל מעל שנתיים ליום 1.4.08
<u>14,030</u>	בתוספת: שוהים בחו"ל שנוספו ברבעון האחרון
145,119	
<u>8,739</u>	ובניכוי שוהים שחזרו ארצה בתקופה זו
136,380	יתרת השוהים בחו"ל שלא נכללו בחישוב ב-1.7.2008

הנתונים מצביעים על גידול של כ-5,290 מבוטחים השוהים בחו"ל, בהשוואה לסוף הרבעון הקודם.

מספר השוהים בחו"ל אינו כולל 110 מבוטחים אשר היה רשום לגביהם יציאה לחו"ל מלפני שנתיים ויותר ולאחר מכן קיבלו אחת מארבעת גמלאות המוסד: הבטחת הכנסה, אבטלה, סיעוד ותגמולי מילואים.

להלן התפלגות המבוטחים שבוטל להם הסימון של שהות בחו"ל החל מ-1.7.2008:

מקבלי גמלאות שבוטלה

להם שהות בחו"ל

110	סך הכול
47	כללית
15	לאומית
33	מכבי
15	מאוחדת

להלן התפלגות השוהים בחו"ל לפי קבוצות גיל בכל קופה :

שוהים מעל שנתיים בחו"ל לפי קבוצת גיל וקופה ב-31.5.2008

מאוחדת	מכבי	לאומית	כללית	סך הכול	גיל
0	0	0	0	0	עד 1
773	1802	295	1461	4331	5-1
3125	8286	1576	6190	19177	15-5
3487	7997	2534	9503	23521	25-15
4598	11431	2655	15074	33758	35-25
3475	10766	1830	7572	23643	45-35
1665	5198	1157	4376	12396	55-45
1189	3437	678	3137	8441	65-55
626	1980	457	1869	4932	75-65
361	1169	334	2014	3878	85-75
160	452	175	1516	2304	+ 85
19,459	52,518	11,691	52,712	136,380	סך הכול

כ-39% מהשוהים בחו"ל מבוטחים בקופ"ח מכבי, כ-38% בקופ"ח כללית, כ-14% בקופ"ח מאוחדת וכ-9% בקופ"ח לאומית.

להלן מספר השוהים בחו"ל מעל שנתיים ביום 31.5.2008, לפי משך השהייה בחו"ל :

מאוחדת	מכבי	לאומית	כללית	סך הכול	משך השהייה בחו"ל
8,106	20,537	4,294	21,363	54,300	3-2 שנים
3,036	8,917	1,860	8,348	22,161	4-3 שנים
2,699	7,727	1,746	6,950	19,122	5-4 שנים
4,123	11,858	2,677	10,537	29,195	10-5 שנים
1,495	3,479	1,114	5,514	11,602	מעל 10 שנים
19,459	52,518	11,691	52,712	136,380	סך הכול

השוהים בחו"ל בתקופה של עד 5 שנים מהווים כ-70% מסך השוהים בחו"ל שנתיים ומעלה.

1. הגבלת זכאותם של תושבים ששהו בחו"ל – סעיף 58 לחוק

עפ"י תיקון סעיף 58 לחוק ביטוח בריאות, תושב ישראל השוהה בחו"ל לאחר ה-1 במרס 2001 במשך שנתיים רצופות או יותר שבהן לא שילם דמי ביטוח בריאות, לא יהיה זכאי לקבלת שירותי בריאות מקופות חולים בארץ, אלא לאחר "תקופת המתנה" של חודשיים כנגד כל "שנת היעדרות".

כמו כן, מי שחדל להיות תושב ישראל וחזר להתגורר בארץ מה-1 במרס 2003 ואילך ויוכר כתושב על ידי המוסד לביטוח לאומי, לא יהיה זכאי לקבל שירותים רפואיים בארץ אלא לאחר "תקופת המתנה".

להלן התפלגות התושבים והלא-תושבים השהים בחו"ל על פי סעיף 58 לחוק ושנקבעה להם "תקופת היעדרות":

תושבים ולא תושבים השהים בחו"ל על פי סעיף 58 לחוק – 31.5.2008

לא תושבים	תושבים						סך הכול	גיל
	לא חבר	מאוחדת	מכבי	לאומית	כללית	סה"כ תושבים		
339,331	16,094	4,799	10,849	3,227	13,305	48,274	387,605	סך הכול
9,334	4,285	1,466	3,020	1,154	3,961	13,886	23,220	24-18
61,261	2,021	1,461	2,484	726	3,685	10,377	71,638	25-34
74,581	1,672	712	1,856	415	1,618	6,273	80,854	35-44
68,330	2,262	407	1,170	315	1,071	5,225	73,555	45-54
61,641	3,061	298	800	184	787	5,130	66,771	55-64
25,939	1,350	197	641	155	526	2,869	28,808	65-74
17,181	752	164	593	178	815	2,502	19,683	75-84
21,064	691	94	285	100	842	2,012	23,076	+85

מספר השהים בחו"ל שנקבעה להם "תקופת היעדרות" גדל בכ-2,800 לעומת הרבעון הקודם.

להלן התפלגותם לפי מספר "שנות היעדרות":

תושבים ולא תושבים השהים בחו"ל לפי מספר שנות היעדרות – 31.5.2008

מספר שנות היעדרות					סך הכול
7-6	5	4	3	2	
323,758	19,094	15,086	14,295	15,372	387,605

יתר על כן כ-5,200 תושבים שחזרו להתגורר בארץ בשנה האחרונה, חייבים ב"תקופת המתנה" בתחילת מאי 2008 כדלקמן:

<u>חודשי המתנה</u>	<u>סה"כ</u>	<u>כללית</u>	<u>לאומית</u>	<u>מכבי</u>	<u>מאוחדת</u>	<u>לא חבר</u>
סך הכול	5,211	1,873	325	1,492	725	796
4 חודשים	1,297	560	92	301	189	155
6 חודשים	703	283	61	143	115	101
8 חודשים	545	209	32	143	74	87
10-12 חודשים	1,693	536	101	589	219	248
14 חודשים	973	285	39	316	128	205

מי שחייבים ב"תקופת המתנה" כאמור, יכולים לפדותה באמצעות "תשלום מיוחד" הקבוע בחוק (8,880 ₪ החל מינואר 2008), ויוכלו לקבל את השירותים הרפואיים בתום 6 חודשים מיום התשלום הראשון (בתנאי שהוכרו כתושבי ישראל).

בחודשים מרץ – מאי 2008, כ-630 שוהים בחו"ל שילמו לראשונה את "התשלום המיוחד" באתר האינטרנט של הביטוח הלאומי.

כמו כן, כ-1,570 מבוטחים סיימו את "תקופת המתנה" במהלך הרבעון האחרון, וחזרו להיות זכאים לשירותי בריאות.

ז. קביעת תושבות והחזר תשלום בעד ביטוח רפואי ושירותי בריאות

עפ"י סעיף 3א לחוק, מי שאינו רשום בקופת חולים ומבקש להירשם, יגיש למוסד בקשה לקבלת אישור כי הוא תושב. לאחר קביעת תושבותו, המוסד ירשום אותו (ואת ילדו הקטין) בקופת החולים שצוינה בבקשה לקביעת תושבותו, ויודיע על כך לקופת החולים.

להלן התפלגות המבוטחים ששויכו לקופת החולים ע"י הביטוח הלאומי (באמצעות טופס בל/666) בחודשים מרץ – מאי 2008:

סך הכול	2,477
קופ"ח כללית	1,055
קופ"ח לאומית	150
קופ"ח מכבי	791
קופ"ח מאוחדת	481

כמו כן, המבוטח זכאי להחזר תשלום בעד ביטוח רפואי ובעד שירותי בריאות בתקופה שממועד תחילת תושבותו עד למועד שבו ניתנה הודעת המוסד.

להלן מספר החזרי תשלומים שבוצעו בחודשים מרץ – מאי 2008 :

סך הכול	65
החזר תשלום בעד שירותי בריאות	16
החזר תשלום בעד ביטוח רפואי	49

ח. בני זוג המבוטחים בקופות שונות

במסגרת חישובי המפתח, נספרו גם בני זוג אשר רשומים בקופות השונות כאשר הילדים שויכו לקופה המבטחת את מקבל קצבת הילדים (ברוב המקרים זאת האם), אלא אם שני בני הזוג החליטו אחרת.

שני בני זוג המבוטחים בקופות שונות ליום 1.7.2008

מספר זוגות		סך הכל נפשות (1.7.2008)	צירופי קופות
1.4.2008	1.7.2008		
31,396	31,674	116,148	כללית + לאומית
71,491	72,164	250,977	כללית + מכבי
36,932	37,436	135,950	כללית + מאוחדת
12,499	12,621	45,825	מכבי + לאומית
8,050	8,138	31,359	לאומית + מאוחדת
18,028	18,093	65,034	מכבי + מאוחדת
178,396	180,126	645,293	סך הכול

בתוך הקובץ עצמו רשומים כ-1,546,930 זוגות נשואים ומכאן כי 11.6% מהם מבוטחים בקופות שונות, המצביע על המשך העלייה בממדי התופעה הזו.

ט. הצטרפות עולים חדשים לפי קופות

בחודשים מרץ – מאי 2008, הצטרפו לקופות החולים עולים חדשים לפי הפרוט הבא :

סך הכול	2,248
קופ"ח כללית	872
קופ"ח לאומית	110
קופ"ח מכבי	845
קופ"ח מאוחדת	421

מהנתונים בולט במיוחד משקלם של העולים החדשים שנרשמו ברבעון זה בקופת חולים מכבי (כ-38% מכלל העולים), הגבוה בהרבה מחלקה של הקופה בכלל המבוטחים (כ-24%).

3. פרטים על הקובץ לפי קבוצות גיל

אוכלוסיית הקובץ המעודכן משמשת בסיס לחישוב המפתח לחלוקת כספי ביטוח בריאות החל מ-1 ביולי 2008. לאחר השלמת תהליכי העדכון של הקובץ כפי שצוין לעיל, בדיקות מול מרשם התושבים ורישום עדכונים ממקורות שונים התקבלה ההתחלקות הבאה:

מאוחדת		מכבי		לאומית		כללית		סך הכול		קבוצות גיל
נפשות הכלולות בקפיטציה	מבוטחים	נפשות הכלולות בקפיטציה	מבוטחים	נפשות הכלולות בקפיטציה	מבוטחים	נפשות הכלולות בקפיטציה	מבוטחים	נפשות הכלולות בקפיטציה	מבוטחים	
946,413	965,872	1,730,452	1,782,970	676,526	688,217	3,819,156	3,871,868	7,172,547	7,308,927	סך הכול
25,356	25,356	37,063	37,063	14,296	14,296	75,670	75,670	152,385	152,385	עד 1
101,023	101,796	148,558	150,360	57,538	57,833	286,728	288,189	593,847	598,178	5-1
206,368	209,493	334,628	342,914	140,115	141,691	636,691	642,881	1,317,802	1,336,979	15-5
136,511	139,998	207,682	215,679	107,525	110,059	568,333	577,836	1,020,051	1,043,572	25-15
147,030	151,628	253,472	264,903	92,843	95,498	578,155	593,229	1,071,500	1,105,258	35-25
122,794	126,269	276,684	287,450	82,527	84,357	393,875	401,447	875,880	899,523	45-35
89,421	91,086	196,493	201,691	73,910	75,067	408,005	412,381	767,829	780,225	55-45
65,635	66,824	148,555	151,992	52,522	53,200	374,322	377,459	641,034	649,475	65-55
31,334	31,960	76,392	78,372	30,094	30,551	245,834	247,703	383,654	388,586	75-65
15,890	16,251	39,292	40,461	19,165	19,499	185,419	187,433	259,766	263,644	85-75
5,051	5,211	11,633	12,085	5,991	6,166	66,124	67,640	88,799	91,102	+ 85

בלוח זה מוצגים הנתונים על כלל המבוטחים בקופות לצד הנתונים על האוכלוסייה הכלולה בחישוב השיעור לחלוקה. ההבדל בין 2 הסדרות הנו מספר המבוטחים השווים בחו"ל יותר משנתיים.

אחוז השינוי במספר המבוטחים ב-31.5.2008 לעומת 29.2.2008

0.34	סך הכול
0.18	כללית
-0.04	לאומית
0.61	מכבי
0.79	מאוחדת

ברבעון האחרון, האוכלוסייה המבוטחת בקופות החולים גדלה בכ-0.3%. שיעור הגידול איננו אחיד בין הקופות, שכן הקופות החולים מכבי ומאוחדת גדלו בשיעור גבוה יותר מזה של קופת החולים הכללית, כאשר נרשמה ירידה במספר המבוטחים בלאומית.

4. חישוב מפתח החלוקה

כאמור, מפתח החלוקה מחושב על פי הנפשות משוקללות בגיל בכל קופה, לפי ההתפלגות הבאה:

7,327,496	סך הכול
4,217,318	כללית
641,764	לאומית
1,639,931	מכבי
828,483	מאוחדת

תוצאות החישוב באחוזים הן:

מ-1.7.2008	מ-1.6.2008 עד עד 30.6.2008	מ-1.5.2008 עד עד 31.5.2008	מ-1.4.2008 עד עד 30.4.2008	קופת חולים
100.000	100.000	100.000	100.000	סך הכול
57.555	57.600	57.636	57.598	קופ"ח כללית
8.758	8.785	8.782	8.787	קופ"ח לאומית
22.381	22.338	22.317	22.341	קופ"ח מכבי
11.306	11.277	11.265	11.274	קופ"ח מאוחדת

התוצאות מצביעות על ירידה בחלקן של קופות החולים הכללית ולאומית, וגידול מקביל במשקלן של יתר קופות החולים.

כספי ביטוח בריאות וסכומים נוספים המוגדרים בסעיף 13 לחוק ביטוח בריאות, יחולקו על פי מפתח חדש זה החל מ-1 ביולי 2008.